

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. V. An petitioni restitutionis obstet exceptio spoliationis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

fario nullum jus competere, opus esse, quod exponatur, molestationem esse *extrajudicialem*; nam *judicialis* licita est.

1210. Secundò, tametsi petitio restitutionis propter spoliationem *privilegiata* sit, ut diximus *n. 1184. ex c. fin. de ord. cognit.* consequenter ante omnia restituendus sit spoliatus: hoc tamen limitari, ut non procedat, si spoliator Actori, seu spoliato vicissim opponat exceptionem spoliationis, ut habetur in eod. *c. fin. relato supra num. 1184.* Nam in dicto casu *c. audita*, ut primum Henricus contra actionem spoliati opposuit exceptionem spoliationis, ut notatum est *n. 1208.* Pontifex mandatum, quo spoliatum restitui jussit, revocavit, & pro Henrico decerni voluit, quod justum est, non obstantibus prioribus literis in favorem spoliati datis.

1211. Si dicas: hoc secundum mandatum, in favorem spoliatoris, etiam à spoliato spoliati fuisse infructuosum; ergo limitationi non est locus; Resp. per accidens fuisse infructuosum quoad restitutionem Henrico faciendam propterea, quòd mandatum, seu secundæ literæ pro Henrico venerint ad Delegatos, postquam executioni dederunt primas in favorem Titii; nam quoad hunc casum declaravit Pontifex, sententiam ex primo rescripto latam, in his, quæ conformiter rescripto judicârunt, debere tenere; cum non fuerit suæ mentis per secundas derogare, vel jubere, quod rescindi oporteret, quæ auctoritate primi rescripti legitimè prius acta essent, quàm secundum acceperint, ut constat *ex num. 1209.* per hoc tamen Henrico non negatur in petitorio convenire Titium super proprietate beneficii, quo se violenter spoliatum proponebat.

1212. Tertiò, spoliantem, qui agit contra Adversarium, à quo se injustè turbari in possessione sui beneficii conqueritur, & petit actione negatoria declarari, nullum ipsi jus esse, debere probare turbationem *injustam*, seu nullo justo titulo nixam; id, quod colligitur ex dicto *c. audita*; ut constat *ex n. 1208.* ubi Titius ostendit, se in possessione beneficii, seu Ecclesiæ Pelenfis molestari, & quidem *injustè*, id exhibuit. 1. quòd Henricus haberet aliud beneficium curatum cum personatu; consequenter nullum jus in Pelenfi, jure sta-

tuate nulli competere jus duplicis beneficii curati; 2. quòd juramento promiserit Titio, nullam se illi controversiam moturum super Ecclesiâ Pelenfi; hoc enim ostenso Titius obtinuit rescriptum in favorem suum, de quo *n. 1208.*

§. V.

An petitioni restitutionis obstat exceptio spoliationis?

Affirmandum esse constat *ex c. fin. de ord. cognitionis*, relato à nobis *n. 1184.* ubi etiam diximus, quòd exceptio spoliationis à Reo Actori, agenti *unde vi* opposita, prius discuti debeat, quàm de causa principali agatur; cum sit dilatoria, *c. Exhibita 19. de Judic.* ubi Judices delegati, quòd super causa principali, & exceptionibus simul cognoverint, dicuntur non servasse ordinem judicarium. Quia tamen hâc viâ, ut per oppositam à Reo exceptionem spoliationis suspenderetur cognitio super principali, dum super exceptione cognitum esset, contingebat frequenter, quòd Reus conventus actionem declinaret per exceptionem spoliatoris, & ita causæ, ac judicia Ecclesiastica impediuntur (quia dum exceptioni insistitur, & quandoque appellatio interponitur, causæ principalis cognitio suspenditur, & inter-dum ejus prosecutio omnino intermittitur, & ita (licet non de jure, tamen de facto) perimitur) Innocentius IV. publico bono succurrere, & litibus finem imponere, atque calumniandi occasiones amputare volens, decrevit seqq. ut habetur in *c. Frequens 1. h. t. in 6.*

Primò, si in causa civili Reus spoliationem objiciat, non ab Actore, sed ab alio factam, ut eâ nihil obstante, in principali Judex procedat: Sin autem Reus in civili judicio ab Actore, vel in criminali à quacunquè persona se spoliatum asserat; quindecim dierum dilatio concedatur ad probandam spoliationem; si non probârit, actori in expensas, à Judice taxandas, condemnatur, etiam aliter, si Judici videbitur, puniendus.

Secundò in §. *Soles*, ut, si accusatus ob-

ficiat spoliationem à tertia persona factam, Judex temporis terminum præfigat, intra quem res suas in judicio repetat; quod si intra hoc tempus litem Adversario non moverit, aut causam ad finem non perduxerit (dummodo per ipsum steterit, quo minus restitueretur, non obstante spoliatione, accusatori suo respondere cogatur.

Tertio in §. *Ad hoc*, ut agenti in causa Ecclesiastica, non obstet exceptio spoliationis *rei private*; sed nec vice versa, in causa rei private obstare debeat exceptio spoliationis rei Ecclesiasticæ.

1216. Ex hoc Innocentii decreto deducitur.

1. quòd exceptio spoliationis Actori spoliato per Reum opposita, regulariter sit *dilatatoria*, ex illis verbis textus: *causas Ecclesiasticas impedit, & perturbat*, &c. consequenter ante litem contestationem ordinariè proponi debeat, ut diximus supra. Deducitur 2. quòd exceptio spoliationis Actori in civilibus opposita non differat cognitionem causæ principalis, si Reus non ab Actore, sed ab alio spoliationem, quam opponit, passus sit; constat ex textu, ibi: *in civilibus negotiis spoliationis objectu (quæ ab alio, quam ab Actore facta proponitur) Judex in principali procedere non postponat.*

1217. Deducitur 3. spoliationis exceptionem,

à Reo Actori oppositam, in causis criminalibus, admitti, & prius super illa, quam super causa principali, cognoscendum, licet ab alio, quam ab Actore illam passus sit, modo spoliatio sit de tora substantia, vel majori ejus parte; ratio primi est, ex n. 1214. ratio secundi sumitur ex cit. c. *frequens*, ibi: illum autem *spoliatum* intelligi volumus in hoc casu (cum *criminaliter* accusatur) *qui totâ suâ substantiâ, vel majori parte ipsius se per violentiam destitutum affirmat; & secundum hoc loqui Canones*, sano credendum est intellectu: quia *nec nudi contendere, nec inermes inimicis opponere nos debemus*: habet enim spoliatus privilegium, ut non possit exui jam nudatus.

Deducitur 4. hoc beneficium exceptionis (quam opponit accusatus criminaliter) non extendendum esse, ultra casum expressum *accusationis criminalis*; cum sit exorbitans à jure communi, & ordinatio; unde si quis agat de *crimine solum*

civiliter, exceptio spoliationis à Reo Actori opposita non habet, ut differat cognitionem causæ principalis; quia textus hoc beneficium tribuit soli exceptioni spoliationis, contra *accusantem in numer.* 1214.

Deducitur 5. accusato in criminalibus, & opponenti contra accusantem exceptionem, debere certum tempus assignari à Judice, intra quod res suas ab accusante in judicio repetat; nam si intra illud tempus Adversario litem non moverit, aut causam ad finem non perduxerit, non obstante exceptione, Adversario suo in principali causa respondere debet, modò per ipsum steterit, quo minus restitueretur; constat ex §. *Solet*, in n. 1215.

Deducitur 6. exceptionem spoliationis factæ ab Actore, oppositam isti à Reo, prius esse cognoscendam, quam causam principalem, prout dicitur in c. *fin. de ord. cognit.* Ratio sumitur ex eo, quia quoad hunc casum nihil immutatum est in dict. c. *frequens*; sed potius idem constitutum est, ibi: *sed si in civilibus ab Actore, in criminalibus autem se spoliatum Reus asserat: à quocunque infra quindecim dierum spatium (post diem, in quo proponitur) quod asserit, probabit*; ubi textus clarè ponit discrimen de objecto spolio, facto ab Actore, in civilibus, & à quocunque in criminalibus.

Deducitur 7. inter causam, super qua Reus convenitur; & inter exceptionem spoliationis, quæ Actori à Reo opponitur, debere aliquam esse paritatem; nam agenti ad restitutionem *in causa rei Ecclesiastica* non nocet exceptio spoliationis *rei private*; nec agenti ad restitutionem *rei private*, exceptio spoliationis in causa *rei Ecclesiastica*, ut constat ex §. *Ad hoc*, in num. 1215. ratio hujus decisionis reddi potest, quia res Ecclesiæ publici juris censentur, arg. L. 1. §. *hujus studii*, ff. *de justit. L. fin. C. de sacros. Eccles.* constat autem, quòd de publico ad privatum non admittatur compensatio, ex L. 1. & 3. C. *de compensat.* igitur similiter exceptio de publico ad privatum, ac per consequens de re Ecclesiastica ad temporalem, vel e contra rejicienda est juxta textum cit. §. *Ad hoc*, quam rationem assignat gloss. in præsentibus, ibi: *sunt publici juris.*

Quæstio autem est, quid hoc loco veniat

1218i

1219.

1220.

niat sub nomine causæ contingentis *rem Ecclesiasticam*; quid sub appellatione, seu nomine causæ contingentis *rem privatam*? Resp. videri probabilius, per causam rei Ecclesiasticæ intelligi hinc eam, quæ concernit propriè spiritualia, ut est causa matrimonialis, Sacramentorum administratio, & ipsa bona Ecclesiastica; quæ quidem in se temporalia sunt, sed ad Ecclesiam, vel locum pium pertinent; quæ autem ad Laicos, vel etiam ad Clericos, tanquam personas privatas pertinent (sic enim sunt bona quidem *Ecclesiasticorum*, sed non *Ecclesiastica*) venire nomine causæ concernentis rem privatam; ita etiam Layman in dict. c. *Frequens*. §. *ad hoc n. 5.*

1221. Deducitur 8. Mulierem agentem ex interdico *unde vi* ad restitutionem Mariti, ex causa matrimonii contracti, non impediri, licet Vir ei opponat exceptionem spoliationis rei temporalis v. g. quod mulier ei abstulerit tantum pecuniæ, vel alia in bonis fortunæ damna intulerit; nam exceptio spoliationis *rei privatæ* non suspendit actionem, seu petitionem restitutionis in causa *rei Ecclesiasticæ*, per n. 1219. sed petitio restitutionis Mariti ex causa matrimonii contracti est causa rei Ecclesiasticæ; spoliatio rei merè temporalis est causa rei privatæ per num. 1220. ergo.

1222. Deducitur 9. Parochum agentem contra Parochianum ad restitutionem mutui v. g. non posse repelli à Parochiano per exceptionem negatorum sibi Sacramentorum à Parocho; & vicissim; quia in his casibus inter causam conventionis, & exceptionis nulla paritas est; & habetur in dicto §. *Ad hoc*, de quo n. 1215. Aliud foret, si Parocho petenti decimas, Parochianus opponeret exceptionem negatorum Sacramentorum; nam in hoc casu jam inter causam conventionis, & exceptionis foret aliqua proportio; cum utrinquè agatur de jure spirituali.

¶ (o) ¶

¶ VI.

An agenti contra spoliatorem opponi possit exceptio criminis?

1223. Oppositione nimirum efficaci, seu inducente effectum, quo vel differatur cognitio causæ principalis; vel etiam perimatur intentio Actoris? de hoc agitur in c. *item*, cum quis 6. h. 2. Cum enim Titius apud Judicem de Caio questus esset, quod possessionem suam clam ingressus esset, & reducem ab ea violenter exclusisset, quæsitum fuit ab Alexandro III. an Caius opponens Titio exceptionem criminis, istum ab actione repellat? respondit Pontifex: *non occurrit quidem nobis, quod illius obiectio admitti debeat, vel principalis causæ propter hoc executio retardari: quoniam criminaliter adversus eum, ante restitutionem, agere non potest; cum presumatur ejus existere inimicus.*

1224. Pro explicat. not. 1. non tantum censeri spoliatorem, qui *vi* de possessione aliquem dejicit; sed etiam, quando ad breve tempus digressi fundum clam subingreditur, & revertentem *vi* excludit; sic Gonzalez in dict. c. 6. n. 2. hinc à pari procedit *clandestinus*, & *violentus possessor*, ita, ut contra utrumquè pariter, & eodem modo interdictum, *Unde vi*, competat; ita Doctores magis communiter post Bartol. in *L. si coloni*, per text. ibi G. de agricolis, & censitis, lib. 11. Not. 2. etsi aliqui existiment, Caium spoliatorem, & simul excipientem de crimine contra Titium spoliatum, & Actorem, in textu *inimicum* Titii appellari, quia cum illo litem habet; hoc tamen non videtur procedere, si de una tantum re lis oriatur; quamvis ex lite, quæ super *statu*, aut de *omnibus bonis*, majorivè eorum parte tractatur, inimicitia oriatur, & à jure presumantur, *L. propter litem*, ff. de excus. tut. c. *si Episcopus* 3. q. 2. c. 2. ut lite non contestata, sed nec ideo rectè dicitur *inimicus*, ut aliqui volunt, quia, qui post vim factam alteri simul crimen objicit, ut ejus actionem repellat, *calumniator*, seu potius *tergiversator* censetur, consequenter *inimicus*; nam hoc fallit, cum objicitur in